

Sosiaali- ja terveysministeriö
STM/1856/2018
STM044:00/2018

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Korkeakouluopiskelijoiden terveydenhuollon yhtenäistäminen kannatettavaa

Hyvinvointialan liitto kannattaa esitystä siitä, että yliopistoissa ja korkeakouluissa opiskelevien opiskeluterveydenhuolto on tarkoitus järjestää jatkossa samalla tavalla.

YTHS:n oikeutta hankkia palveluja ei tule rajoittaa

Lakiesityksen 8 §:ään on kirjattu, että ”Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön on tuotettava opiskeluterveydenhuollon palvelut pääosin omana toimintanaan.”

Perusteluiksi mainitaan muun muassa se, että ”YTHS:llä on valtakunnalliselle opiskeluterveydenhuollolle valmiina osaaminen, hyvin toimiva ketju, verkostot ja toimintamallit” sekä valtakunnallisia resursseja. Näin toki onkin, YTHS:n nykyisen asiakaskunnan eli yliopisto-opiskelijoiden osalta.

YTHS tuottaa tällä hetkellä palveluja pääosin siellä missä sen asiakaskuntakin on, eli suuremmilla yliopistopaikkakunnilla. Lakiesityksen 8 §:n perustelutekstit mainitsevat, että ”Alihankinnan tulee olla omaa toimintaa täydentävää, joten esimerkiksi kokonaisen alueen palveluja ei olisi mahdollista tuottaa alihankinnan kautta.”

Uudistuksen myötä YTHS:n asiakaskunta laajenee kuitenkin myös ammattikorkeakouluopiskelijoilla. Ammattikorkeakouluja ja niiden toimipisteitä on huomattavasti useammalla paikkakunnalla kuin YTHS:n toimipisteitä. Näin ollen myös YTHS:n palvelutuotantokapasiteetin tarve kasvaa merkittävästi.

Näillä paikkakunnilla on usein yksityistä palvelutuotantoa, joka pystyisi tarjoamaan palveluja myös korkeakouluopiskelijoille. YTHS:n tulee voida ostaa palvelutuotantoa itse harkitsemassaan laajuudessa. Muutoin voi odottaa, että osalle ammattikorkeakouluopiskelijoista ei ole tarjolla samanlaista terveydenhoitoa kuin suuremmilla paikkakunnilla opiskeleville. Korkeakouluopiskelijat ajautuisivat keskenään epätasavertaiseen asemaan.

Myös tällä hetkellä YTHS on katsonut monessa tilanteessa tarpeelliseksi ostaa palveluja muilta palveluntuottajilta. Ei ole tarkoituksenmukaista, että YTHS:n oikeutta tähän rajataan, ja sen omaa palvelutuotantoa olemassa olevasta yksityisestä kapasiteetista huolimatta kasvatetaan. On etsittävä palvelujen lopputuloksen ja kokonaisuuden, myös kustannusten kannalta paras mahdollinen palveluntuotantokokonaisuus.

YTHS:n mainitaan useassa kohdassa esitystä tuntevan opiskelijoiden terveydenhuollon vaatimukset parhaiten. Näin ollen sillä tulee olla myös mandaatti toteuttaa palvelutuotantonsa parhaaksi katsomallaan tavalla. Keinovalikoimaan on sisällyttävä palvelutuotannon ostaminen muilta palveluntuottajilta.

Mikäli YTHS:n oikeutta ostaa palvelutuotantoa muualta pyritään rajaamaan lainsäädännöllä, edellytämme, että asian perustuslainmukaisuus arvioidaan.

Kunnioittaen,

Ulla-Maija Rajakangas
toimitusjohtaja
Hyvinvointialan liitto